

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:	
Egész évre	8 Kor
Félévre	4
Negyedévre	2
— Hirdetések díjszabás szerint. —	

Résen legyünk.

Haladásunknak mozgató főrugója egymás szeretete, megbecsülése. Ellenségeink különösen a szabadkőművesek — irtó harcot indítottak vallásunk és egyházunk ellen. Hitélet-tagadás, lélekrombolás, hátramaradottságunk megsemmisítése, harc Isten ellen rémlik — a mai úgynevezett haladottabb világban — a szabadkőművesek agyában.

A szabadkőművesek által hirdetett és vallott tévedésekre akarok röviden válaszolni:

Isteni mindenhatóság, túlvilági-élet, lélekhalhatatlanság szerintük nincsen. — Jöjjenek ami kicsiny falvainkba és kérdezzék meg a népet, majd megválaszol az.

Vallás nélkül egész embert elképzelni nem lehet. A legnagyobb tudósok is műveikben emlegetik Istent. Maradandó alkotásokat hagytak az utókorra; bírtak annyi ésszel, mint az Istent tagadó szabadkőművesek. Tudatlanoknak bélyegeznek; azt a merész kijelentést teszik, hogy mi Isten-

nek gyámsága miatt állunk. Úgy látszik, nem tudják mit beszélnek. A földműves ember magvat elhinti a földbe és várja Isten áldását. Hite annak erős, szilárd és rendíthetetlen. Nem humanizmust, hanem Istent hisz.

A humanizmust óhajtják vallássá tenni. Ezáltal az emberiség tökéletesedésének eszményét, a népjólétet akarják magas polcra fölemelni. (Hát mi nem ezért küzdöttünk évszázadokon keresztül?) Luciferrel egy talpalatnyi helyről ki akarják a földet mozditani sarkából.

Az ozmánok hatalmas birodalmat alkottak, a túlvilági boldogságtól vezéreltetve. A nép őshite is a túlvilág létezése mellett bizonyít. Az embernek esze és lelke van. Mi lesz a lélekkel, ha túlvilág nincs? A nagy művészek mind megörökíteni igyekeztek (szobrászat, festészet stb. által) minden hitélet igaz, képzelt fantasztikus jelenségeit; ez is a túlvilág létezését igazolja.

Nem bízzák Istenre betegségüket avagy meggyógyulásukat. Okossággal igyekeznek mindennek elejét venni. Ha a betegséget

főlséges tudományukkal megtudják gátolni, ne késsenek tudományukkal sokáig, részeltessenek bennünket is.

A tudatlanság nem jár karöltve a vallással, sőt ellenkezőleg a vallásban megnyugvó szellem tudott böles alkotásokat létre hozni. A felekezeti oktatás nem veri bilincsekbe a lelkiismeret szabadságát. Mindenki azt teheti és teszi is, amit szíve sugall, amit jónak ítél. A tanítás a gondolatnak határt nem szab, inkább készletti az emberi észet magasabb gondolkozásra.

A templomból gyülestermek, áru-csarnokok nem fognak lenni soha. A vallás nem piaci árú; az emberek szívéből kiölni nem lehet olyan könnyen.

A kis gyerek fél a sötétségtől. Bátorítjuk, hogy ne féljen semmitől. Valószínűleg így alakulhatott ki a lidérc, boszorkány s egyéb nem létező dolgok hivése. Az előbbiekkal nem a papok félemlítették a népet; inkább igyekeztek meggyőzni azokat nem levése felől.

Nem igen látjuk, hogy az alsóbb rendű állatok, felsőbbrendűekké alakulnak át. Okoskodásuk szerint a medvéből avagy

TÁRCA.

Székely észjárás.

Pál Dénes.

Kovács Péter holnap korán reggel az erdőbe akar menni. Amde ehhez állat nem hűz. Széna pedig nincs. Elfogyott a hosszú télen. Részére még van kenyér s egy kevés szalonna. De hát a lovak! Csak nem kezd kenyéret adni nekik. Nincs is annyi.

— Ne bus'jon kijed örökéig. Ha nincs nekünk, adott már az Isten másnak.

— Azt én tudom feleség, de izé, baj lehetne belőle.

— Kijednek nem, csak a hollónak s a sárgának.

— Ha azoknak igen, akko' neköm es.

— Kijed csak nem ló? Vaj mi!

— Hát amin' vesszük.

Este későn, mikor már minden és mindenki pihent, Kovács Péter kiesapta lovait az udvarról. Utánuk pedig a kaput bezárta.

— Aló mars! Keressetek mit enni.

A lelkész heretáblája közel van. Szépen

nővekedett az enyhe tavasz miatt. A lovak egyenesen odamennek. Tavaly is jártak ott. Tudják az utat. Jó darabon a fiatal herét le is eszik, le is tapossák, le is heverik. Hajnal kor pedig a mezőpásztor megtalálja, behajtja.

Reggel pedig ott rimánkodik Kovács Péter bírónál, papnál, mezőpásztornál. Esküdjözik egre-földre:

— Én nem vagyok bűnös. Ők mentek el a kapuból. Nem hajtottam bele. No éppen a tisztelendő úréba. Isten men'esen!

Addig könyörgött, míg a lelkész a kárterítést elengedte. A behajtási díjat azonban, húsz krajcárt, le kellett fizetnie. A jóllakott lovakat kiengedik, Péterbá' pedig ilyformán bucsuzik:

— Köszönöm tisztelendő úr, maj' megtérítem szívességit.

Otthon is köszönti az asszonyt:

— No feleség, a lovak teli vadnak. Megér bőven negyven krajcárt. — Penéglén huszat fiztettem.

— Menjen! Kijed csak nem ló.

— Maj' megláték ki a'.

Ugyanez év forró nyarán a plébános lovai is legelésztek az ugaron vagy jó felkilóméternyi távolságra Kovács Péter zabföldjétől. Mit gondolt, mit nem, behajtotta a lovakat. A lelkész kocsisával magához hivatja Péterbá't.

— Dicsértessék szén' neve! Mos' mán én es visszaodom tisztelendő úr tavaszi szívességit.

— Hát behajtotta a lovaimat?

— Be bizon. Behajtam.

— De honnan?

— Hát ahajtegró' ne!

— De hiszen nem voltak a zabjában.

— Éppen azé' nem kerök kárterítést.

— Akkor miért hajtotta be?

— Azé' me't a tisztelendő úr a mu't va-sárnap es azt prédikálta, hogy a bűnt csak gondolatba' es akarni, annyi min' megtenni.

— Helyes. Jól mondja.

— Mán penéglén a tisztelendő úr lovai es az én zabom felé fordú'va pipáztak. Nyilván akaratyok vó't belémenni.

— De nem mentek bele.

— Nem, nem! De gondolatba mán' ettek es benne. Eppen azé' a kárterítést elengedem. A hajtópénz húsz krajcár.

— Én a szent beszédet az emberekről az embereknak mondtam. Maga csak nem ló?

— De instálom a feleségöm es örökéig azt mondta, hogy a.

— Akkor itt a húsz krajcár ni! A lovakat hajtsa rögtön baza.

Kovács Péter zsebébe csuszattta a húsz apró pénzt. Mikor nagyot zörgött üres zsebe fekenen, felsőhajtott:

— Még sem én vagyok a ló.

más állatból miért nem lesz ember? A sötét tábor nagygyá, hatalmassá csak akkor lehet, ha Darwin szerint a majmok emberré alakulnak.

Áll és állni fog egyházunk. Bármiként is döngessék, megsemmisíteni nem tudják; mert Jézus szavai szerint a pokol hatalmas erőt sem dönthetik meg soha.

Gecsy Ferenc.

A NAGYVILÁGBÓL.

A protestantizmusz hanyatlása.

Legalább erről tesznek tanúságot azok az adatok, amelyeket az „Evangelisch kirchliche Jahrbuch” a protestáns teológiai hallgatók fogyását hoz. Braunschweigben 1895-ben 108 teológiai hallgató vizsgázott, 1908-ban csak 48. A berlini egyetem 1890-ben meg 686 teológiai hallgatót vizsgáztatott, 1909-ben már csak 247-et; Halle 1890-ben 730-at, de 1909-ben csak 271-et; Jena 1890-ben 113-at, 1909-ben csak 56-ot; Erlangen 1890-ben 290-et, de 1909-ben csak 135-öt; Göttingen 1890-ben 225-öt, de 1909-ben csak 113-at. Az összes protestáns teológiai hallgatóknak együttes száma volt a német egyetemeken 1890-ben még 4536, de már 1910-ben csak 2320: olyan szám, amelyet a német egyetemnek már 1848-ban elérték. Ehhez még hozzá kell gondolnunk azt, hogy a protestáns német lakosság száma az utóbbi 20 évben 1890.—1910-ig több millióval növekedett, sőt mi több: 1848. óta megkétszereződött. Ezen kevesebb egyetemi hallgató részére azonban annál több egyetemi tanárt alkalmaznak. Bonnbán 87 hittudományi hallgatóra 10 rendes és 3 magántanár jut; Gieszenben 70 hallgatóra 5 rendes, 1 rendkívüli tanára, 1 privatdocense és 1 repetense van; Heidelbergben 62 hallgatóra 6 rendes, 2 rendkívüli tanár és 3 repetense van; Jenában 43 hallgatóra 6 rendes, Kielben 40 hallgatóra 6 rendes és 2 rendkívüli tanára van. — De különben is az egyházi életnek nagy hanyatlása mutatkozik; különösen Berlinben igen feltűnő a helyzet: 1907-ben még 17422 evangélikus esküvő volt, már 1908-ban csak 9390. Az evangélikus hitközségi tagoknak csak 7% járul Berlinben átlag évenként egyszer az úrvacsorához. — Bizony szomorú adatok ezek: mert egyuttal a kereszténység hanyatlását tüntetik el.

INNEN-ONNAN.

Szemelvények. Klerikalizálás. Szent Imre-lovagok, oltáráffer, a műgyetemen nincs szükség sem oltárra, sem egyházi lobogóra, ott az a fő, hogy az ifjúság jó hidakat tanuljon megépíteni; az egyetem rég meg volt fertőzve s most ime a műgyetem... az ilyen jelenségek tudományos színvonalunk szomorúságát fogják előidézni stb. stb. Ugyebár, mily neveléses pökhendiségek! S végül jön az apróhirdetésekből egy frivol hazugság: „Tisztelendő nővér! — jön egy csomó éremlygős diákos sóhajtozás, aláírva: Millió kézcsókkal a lelkiatyá” (Pesti Napló 1911. máj. 14.)

A gazdátlan vár. Kié ez elhagyott tartomány? Ahogy a katonaság észrevette, hogy többé már nem bevehetetlen, nem kell neki, a városi ható-

ság pedig nem mutatja, hogy kellene neki. Most még virul természetes szépségében, illatarban úszik, s pompázó, színes tarkaságában és kifogástalan tisztaságában gyönyörködni lehet. De ez kizárólag a katonaság érdeme.

A mi kívánni való van még, azt a város teljesíteni köteles. Például elkerülhetetlenül szükség, egy telefon összeköttes a rendőrséggel és a tűzoltósággal. Ennek bővebb indoklása fölösleges. S még hozzá jó volna fölláttatni minél előbb, nem várja meg a tűzoltói ügy elintézését. Mert ez a tűzoltói ügy olyan sokáig húzódik már, hogy erőnek erejével az örökkevalóság fogalmát akarja nekünk megmagyarázni.

A játékpisztoly. Veszedelmes egy jószág. Megdöglőtetlen szülő, akik a gyermeki szeretet lenyegét a szeszélyes vágyak kielégítésében találják, gyakran szoktak mégis fegyvereket vásárolni gyermekeiknek. Hadd tanuljanak meg löni, ha már egyebet úgy sem tudnak. Az iskola ugyan tiltja a fegyver használatát, azt tudja szülő és deák egyaránt, de vakációs időben nem igen törődnek az üdvös tiltalom betartásával, minek következtében aztán igen sok végtelen szerencsétlenség történik.

E szerencsétlenségek elkerülésének egyetlen módja az, ha maguk a szülők hagynak fel azzal a buta gondolattal, hogy a lövöldözés az üdvösségre elkerülhetetlenül szükséges, s hogy csak játékpisztollyal tud a gyermek igazán és kellemesen elfájni.

A szövetkezet bajai. A Gyulafehérvári ipari és gazd. hitelszövetkezet május 14-én tartotta évi közgyűlést. A márványos épület tájékára csak úgy özönlött az érdeklődők serege. Kicsi pénz körül ekkora forgalom! Ha ismeretlen ember látná ezt a tolongást, azt hinné, hogy nem is egy ártatlan szövetkezet, hanem valami gyulafehérvári árú- és értéktözsde készül lebonyolítani üzleit. Pedig mindössze néhány igazgatósági és felügyelő bizottsági tagból áll a közgyűlés. A gyűlést állítólag dobbal hirdették ki. Voltak, akik nem tudván leolvasni a dobrol a tárgyszókat is, bővebb felvilágosításért a rendőség archivumához fordultak.

Szó, ami szó, de annyi igaz, hogy magának a központnak a megbízottja elnöki megnyitójában panaszkodott némi szövetkezeti személyi bajokról. Hogy miben áll ez, hogy kinek és mi célból érdeke, hogy a megfoglyakozott közbizalmat a maga részére kioroszakolja, erre az elnök nem válaszolt, illetve kitért a kérdés elől. Azt meg pláne nem is említette, hogy a központ miért szüntette be a kölcsönök lebonyolítására eddig nyújtott segítséget. És miben állapítható meg annak az oka, hogy oly sok részvényes vonult vissza a szövetkezettől?

Állítjuk, hogy a Gyulafehérvári gazd. és ipari hitelszöv. prosperálása közös érdeke az iparral és gazdasággal foglalkozó embereknek. Segíteni kell rajtuk, de ezt a nemes célt sohase nyomja háttérbe semmiféle nyereszködő üzleti szempont. Főképpen pedig a szövetkezet életéből el kell tűnnie örökre minden személyi torzalkodásnak.

**Támogassuk szívvel-lélekkel, vagyis tollal és pénzünkkel az egyházme-
gyénk érdekeit szolgáló ezen egyet-
len lapunkat.**

A főpásztor bérmaútja

(Kolozsvár—Szentpéter.)

Az ujonnan alakult fiókkoltáregyesület buzgó tagjaitól gyönyörűen feldíszített, fellobozózott templom — mely kétségen kívül Kolozsvár legbarátságosabb temploma — telve ajátos hívőkkel várja a főpásztort. Püspök urunk Dr. Farkas Lajos egyet. tanár, főgondnokkal érkezik. Először Dr. Jékely Dániel kir. táblabíró üdvözlő, kiemelve azt a ragaszkodást, mely a hívőket mindannyiszor eltölti, valahányszor főpásztorkat köszönhetik. Majd Balázs Ferenc főesperes-plébános adta át rövid, de frapans beszéd kíséretében a templom kulcsait. Szerencsés véletlennek mondotta, hogy ez az ünnep összejött a plébánia fennállásának tizedik évfordulójával. A nagyjövőjü, rohamosan fejlődő egyházközseget a főpásztor különös gondjaiba ajánlotta, kinek buzgósága azt tíz év előtt résztesítette. Püspök urunk megköszönve a fogadtatást, kiemelte, hogy rajta lesz, hogy a hitközség — a főplébánia különös sérelme nélkül — fejlesszesse s tudja szolgálni a szaporodó hívek lelki szükségleteit.

Bevonulás után a főpásztor úr esendes misét mondott, mely alatt a gyermekek adott elő meglepő fegyelmelzettel latin és magyar énekeket. A kántortanó, Halász József buzgólkodását Püspök urunk többször is megdicsérte. Szt. mise után a plébános mondott szt. beszédet, majd a Püspök úr lépett a szószékre s mindenkit magával ragadó beszédében fejtegette ki a bérmalas szentségének nagyszerű hatásait.

A szentség kiosztása a templom körül levő parkban folyt le. 103-an részeseültek a bérmalas szentségében. Azután Püspök urunk a szószékről ismét beszédet intézett a már megbérmáltakhoz s szeretetteljes szavakkal figyelmeztette őket, hogyan őrizhetik meg egész életükön át a lelkükbe szálló Szentleket.

A küldöttek fogadása, az iskolák látogatása, a mindenütt olyan mélyen a gyermeklelkébe vésődő hittanvizsgálatok természetesen nem maradhattak el. Meglátogatta Püspök urunk a plébánia területén levő dohánygyárat is, hol jelenleg a munkások sztrájkban állanak, hogy — mint a szószékről előre jelezte — ott imádkozzék a félreértések megszűnéseért.

Az ebédet nem veszem bonckés alá, azt már akkoron elintéztük volt.

Dr. Farkas Lajos főgondnok, mint házizagda próbálta szavakba önteni azt a mély, hálás érzést, amelyet mindnyájan éreznünk a főpásztornak bámulatos apostoli működése iránt. A szónok ugyan azt hangsúlyozta, hogy ezt az érzést szavakkal nem képes kifejezni. De mi úgy itéljük, mintha neki sikerült volna. Püspök urunk válaszában a főgondnok önzetlen munkásságát állította föl mintaképül, kinek a Szt. Erzsébet aggház virágzását, a plébánia pedig létét köszöni. Az utolsó szellemi fogás volt gróf Eszterházy Kálmán főispán köszöntője, ki azt a keresztény szeretetet és irgalmasságot ünneplte, mely ebben az aggházban, ahova 1838-ban lépett be először, ma eléje tárult. Ő is Dr. Farkas Lajos további munkásságára emelte poharát.

A kegyelem és szeretet kiadásának órái hamar elmúltanak — Főpásztorunk még a délután folyamán Györgyfalvára ment — a kegyelem és szeretet azonban tovább is megmaradt, sőt megerősödött az a remény, hogy a plébánia rövid időn belül följut arra a magaslatra, melyet a reá háruló nagy feladatok számára kijelöltek.

Változás a bérálás sorrendjében.

A kolozsdobokai esperesi kerület tavaszi bérmautájából kikapcsolatott Bonchida, hol az ősszel templomszentelés lesz, továbbá Szarvaskend, mely Bonchidával szomszédos és Válaszút, hol a Bánffy-család legifjabb sarját, báró Bánffy Albert fiát fogja Püspök urunk a bérálás szentségében részesíteni. Május 17-én Gyulából, hol püspökünk gróf Eszterházy Kálmán főispán szívesen látott vendége. Kolozsvárra tér vissza, honnan másnap reggel 7 órakor indulas Kajántóra, innen a szokásos ténykedések után tovább folytatja útját delután Kidebe. Május 19-én délelőtt Kide, délen ebéd a hitbuzgó főgondnoknál, Ferenc Lajosnál Magyarújfalun, onnan delután 2 órakor indulás Páncseleh filialisba, (hol a templomtelek fölött lesz tanácskozás), onnan 5 órakor tovább utazás Csákgörbőre, hol május 20-án délelőtt folyik le a bérálás és vizsgálás. Ebéd d. u. 2 órakor Szurdukon, Jósika Samu báró öccselencijája vendégszerető nyári lakában. Május 21-én reggel 7 órakor sz. mise Szurdukon, 8 órakor indulás Hidalmásra, hol sz. mise, bérálás és ebéd Hatfaludy buzgó főgondnok nemesi kúriájában. Innen d. u. visszatérés Kolozsvárra.

Május 22-én d. u. utazás kocsin Kolozsra, május 23-án d. u. Kolozsról Mocsra, míg 24-én d. u. Mocsról Katonába.

Május 25-én, áldozó csütörtökön bérálás és egyházzvizsgálat Katonán, honnan az ünnepélyes vecsernye után visszatérés Kolozsvárra. Püspök atyánk még az éjjeli vonattal utazik fel Budapestre, hogy megáldja öccsének, ifj. Majláth György grófnak és Almássy Georgina grófnőnek házasságát. Onnan május 29-ére tér vissza székhelyére.

A bérmautáról magáról még nem küldhetünk tudósítást, mert kevesen vagyunk s minden percünk le van foglalva. Bácsón pl. oly sokáig tartott a község apraja-nagyjának esti lampionos tisztelgése, hogy csak 1/210 órakor jutottunk vacsorához. Ezt nem azért írom le, mintha a kis- és nagy szónokok hosszadalmassága ellen panaszkodói akarnék (mert igazán rövid és velős üdvözlötlet mondottak a mindkét nembeli felnőtt ifjúság, tanulók, egyesületek képviselői), hanem, hogy kimentsem a tudósítás késedelmét a haragos szerkesztő előtt. Meg a kolozsvári főegyház sekrestyéje, a kisebb rendeket felvett derék Kántor Endre érne reá leginkább az érdekesebb mozzanatok feljegyzésre, mint aki a bérmaut hűségese kiserője és valamennyi fokozatán áthaladt már az asszisztenciának: de ő inkább ért a rendezéshez és gyerekneveléshez, mint a tollforgatáshoz.

Magyarfenesen Jósika Aladár báró kedveskedett nekünk kitűnő böjti ebéddel az ősi magyarfenesi parkban; hatalmas ágyulövések jellezték messzire a nevezetes eseményt.

Szászfenesen — úgy hallom — az iskolai vizsga ment egy kissé gyengén; a képecske és cukor azonban el nem maradt, miután püspök urunk vette kezébe a kérdést s mindegyiknek szájába adta a feleletet.

Az időjárás hála Istennek nagyon kedvező, még az esti étkészletek is a szabadban teljesíthetjük. Ugyanaz a jótékony ponyva, melyet a státus intézősége Kolozsmonostoron rendelkezésünkre bocsátott, védett meg a nap heve és a májusi záporos ellen a merre jártunk.

Györgyfalván sok öröme telt a főpásztorinak a tömérdek gyermekben: 500 gyermek nyer elhelyezést az egyes (szintén eléggé megáldott) családnak az áll. gyermekmenhely részéről. Páll Rafael pedig egyike azon ritka jelkipásztoroknak, kik Györgyfalvát végleges álmásuknak tekintik, honnan könnyebb az átköltözés a boldogabb hazába. Bánffy hunyadon a szép tágas templom este is, reggel is megtelt érdeklődő közönséggel, bizonyágául annak, mily élénk részt vettek a másvallásuk is a kis kath. hitközség családi ünnepén. Bérálás után volt záróvizsgálja a polgári fiú-, a felső leány- és az elemi iskolásoknak a templom árnyékában: csak a déli hangszó oszlatta el a félelem nélkül vizsgázó gyermekek és az aggodalom nélkül hallgató szülőknek tekintélyes csoportját. A kolozsvári főtéri, a monostori és szentpéteri egyházak ünnepségéről bizonyára avatottabb toll írta meg az érdekesebb tudnivalókat: én is bocsánatot kerek a Szerkesztőtől, hogy többet és jobbat nem küldhettem. Mäskor talán igen.

(Szemtanú.)

A kolozsvári „Marianum.“

Nemcsak a leányos háztájakon, hanem a nevelés összes barátainál kellemes meglepetést szerez az a kevésszavú, de a magyar hazában eseményszámba menő hivatalos értesítés, amely a kolozsvári r. kath. iskolaszék elnöke, Dr. Hirschler József praelatus-plebános fordul az érdeklődő nagyközönséghez.

Amióta — vagy ezer éve — b. Gizella királynő vérbeli magyar leánykák keresztény nevelésére apácákat telepített Veszprém mellé, inkarnatus magyar szokássá vált leányainknak kolostori iskolázása és — akármit mondjanak kishitű emberek — az intenzív növelés azóta is van olyan fontos érdeke a magyar Egyháznak, mint a másiknemű ifjúság becsületes, gondos, hitben való kiképzése.

Gizella apácái rég elporladtak, még a kolostorukat is elhordta az idő, de a termékeny szellemük beleivakodott népünk vérébe s adott nekünk olyan energiákat, amelyekre minden időnek nagy szüksége lesz: keresztény anyákat.

Gizella bencés apácáit mások váltották fel: jöttek Sz. Domokos, meg Sz. Ferenc leányai, Orsolyaszüzek s angol kisasszonyok, betelepültek a kedves Szent Vince leányai, azután a szegény, de vidám ferences nővérek s a szentszegénység fekete fátyolát és szent derűjét hordozó Notre Dame iskolanővérek. A nevük és ruhájuk sokféle, tudom, hogy a heroizmusuk s lelkük irányzata egy: saját életük áldozataiban nevelik a magyar családok féltett palántáit tudásra, ügyességre s az életnek praktikus kereszténységére.

A kolozsvári Marianum-ot a Misszonyunkról elnevezett (Notre Dame) iskolanővérek vették át. Még csak vagy felszázadja működnek e hazában, de kiválóképen beváltak. Nemcsak debreceni és temesvári kulturpalotáik, de számos kis helyen serénykedő telepeik révén is ráirták nevüket a magyar növelés fényességes lapjaira.

Szinte káprázatosok sokféle, amit Hirschler praelatus munkás kedvük számára kieszelt. Sokféle, mint az élet igényei, melyeket a keresztény nevelés szívében támaszt. Tanítanak

ők majd fonomimikával pöttöm kis abc-és leánykákat s főzőkanállal a háztartás titkaira kíváncsi bakfisokat. Az egyik teremben irógépet kopogtatnak kereskedelmi iskolások okulására, a másikban Sallustius-szal mondogatják: „Falso queritur de natura sua genus humanum.“ Itt az ingetvarrás szerföltött hasznos készségére oktatnak polgári leánykákat, amott nagy leányokat készítenek a kereskedelmi érettségire. Végezetül pedig — s ez a vidéki szülők legnagyobb gondolja és legnagyobb öröme — internatus nyitnak, otthont nyújtanak azoknak, akik nem olyan szerencsések, hogy Kolozsvárt lakjanak öveik.

Folyó év szeptember elsején nyitják meg egy palotában — nem lehet másnak neveznem — a Ferenc József-ut 33—35. sz. alatt az intézetet a következő tagozatokkal:

1. elemi leányiskola (I.—IV.),
2. polgári leányiskola (I.—IV.),
3. egy éves női kereskedelmi tanfolyam (a vállas- és közokt. miniszter 2040—1911. sz. leiratában engedélyezte),
4. három éves női felső kereskedelmi iskola érettségivel (49820—1911. sz. min. enged.),
5. háztartástani iskola,
6. a leánygimnázium I. és V. osztálya,
7. internatus.

Sokkal derekabbak, sokkal komolyabbak azok a nővérek, hogy be ne tudnák váltani a programban vállalt káprázatosan szép és sokoldalú munkát.

Hisszük, hogy Kolozsvár vezető körei teljes mértékben méltányolni tudják azt az intézményt, mellyel városuk kulturális, sőt anyagi szempontból is gazdagodott.

A nagyközönség pedig minden rétegében bizalommal tekinthet az új intézményre, mely leánygyermekjeiknek az egyetemi oktatásig mindenféle iskolázást megad.

Nyugodtan mehet az egyszerű kövári-telepi vasúti munkás kis leánykájával a Marianum hatalmas kapuja elé. Befogadják azt a négy elemi osztályra is.

Aki városiabb műveltséget óhajtatni gyermekének, azelőtt nyitva állanak a polgári leányiskola tantermei.

Serdülő leánykáknak módjukban áll avatott helyen, szakszerűen eltanulni a férjek szemében olyan tiszteletreméltó háztartást minden csinját-binját a rántáskeveréstől a női ruha szabásig.

Kereskedő szülőknek milyen megnyugtató, ha leányaikban üzleti társat, ügyes könyvvezetőt stb. találhatnak! Kiképezethetik őket erre az egy éves női kereskedelmi tanfolyamra.

Akinek pedig több kell, aki érettségi bizonyítványt óhajtatni gyermeke kezébe adni s jövőjét biztosabbá tenni, azelőtt nyitva a női felső kereskedelmi iskola, melyhez fogható csak három van az országban: Debrecenben, Pozsonyban és Marosvásárhelyen. E három intézet egyikének sincs azonban megfelelő helyisége, sem internatusa. A kolozsvári egészséges, modern tantermek s a kedves internatus minden jogosult igényt kielégítenek, amit a közoktatásügyi kormány s a nagyközönség hasonló jellegű intézetekkel szemben táplál. Jó lakáson, jó vizen, egészséges táplálékon, kitűnő oktatáson kívül ad azonban egyebet is, amit a szülő leginkább keres: jó nevelést.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

„A legjobb hírnevnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.“

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

A leánygimnáziumot pedig — legszubjektivebb érzésünket követve — a legnagyobb nyereségnek tartjuk az új vállalkozásban. Nem lehet a világot visszafejleszteni. Ha már megnyituk az intelligens pályák a nők előtt, észre kell azt vennünk s nekünk kell őket reávezetnünk! különben elvégzi más, de nem a leányok javára! Kolozsvárt, az egyetemi városban lassankint helyi szükséglet a leánygimnázium, azonkívül egy egész országrésznek mindinkább a raneosóló szüksége, amelyet sem polgári iskolával, sem felsőbb leányiskolákkal, sem magánúton való próbálgatással igazában kielégíteni nem lehet. Az egyetemhez az egyenes út a gimnáziumon át vezet. Aki tehát tudományos ambícióból, ráutaltságból az egyetemre készül, annak a leánynak nem kell már felsőbb leányiskolák, nőképzők, különböző vizsgák kerülő útjain az Alma Mater előcsarnokába történnie, a Marianum leánygimnáziumi tagozata egyenesen oda vezeti őt.

Meglepetés tehát a kolozsvári hirdetés: kellemetes, mint édes álmok valóra válása; esemény, mert a magyar nőnevelés második évezredet erélyes kézzel, szerencsés sokoldalúsággal keresztény utakra tereli.

Nekünk, erdélyieknek pedig módfelett örövendetes esemény, mert összeesik gimnáziumaink megújulásának korszakával a nőnevelés erős várának a „Marianum”nak létrejötté.

Dr. Sz.

Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület.

— Ismerteri: **Urbányi C. József.** —

Amikor a hitvallásos iskolák fölött mind sürűbben huzogatták a lélekharangot, mikor a katolikus társadalom vérlázító közönnnyel nézte bajját, iskoláink sorvadását, a Gondviselés csodaszere emésztésként két egyszerű földmives följánlja verejtékes filléreit alapként olyan egyesületbe, melynek főadata iskoláinkat védeni, fejleszteni, fönttartani. Ez a földmivesektől elvetett mustármag majd még élesen fogja föltüntetni, hogy az idegen szellemet importáló közvéleménygyártók minden mesterkedése ellenére a nép, a földnek népe verejtéke árán is ragaszkodik a katolikus iskolához, mert jól tudja, hogy fiai jövőjének boldogulásának alapját itt építik meg a legszilárdabban.

A hópehely tovább gördült, az egyszerű földmivesek példáját egy delceg százados követi. S ezzel bizonyítva láttuk azt, hogy maga a hadsereg is azt tartja, igazi hazafi csak az lehet, aki vallásos is, az igazi jellemzilárdságot a hitvallásos szellem alapozza meg. Valamint azt is eszünkbe juttatta a derek hadfi, hogy ma a nyers erő harcát fölváltotta a szellemek küzdelme. Valamikor ágyúért, puskáért a haza ol-tárára lerakták a nemes szívű magyar asszonyok és leányaik ékeiket, ma egy katona azt mutatja, ha magyar hazánkat magyarnak akarjuk látni a második ezredévben, áldozunk a katolikus iskoláért. Ha iskolánkat elvesztettük, mindent elvesztettünk, mert akié az iskola, azé a jövő!

A munka megindult. A Katolikus Iskolaegyesület megalakult Vasváry Kolos bíboros hercegprímás védnöksége, Széchenyi Miklós gróf püspök és Zichy János gróf miniszter védő elnökelete alatt.

Az egyesület célja tisztán kulturális. Föl-

adata a keresztény magyar nemzeti népnevelés előmozdítása, iskolák alapítása és segítése, valamint a keresztény műveltség terjesztése a család és iskola által. Eszközök a cél elérésére: katolikus iskolák alapítása és segélyezésen kívül az ifjúság hazafias nevelésével foglalkozó férfi és női szervezetek támogatása; pénzerejéhez képest kölcsönöket ad iskolaéptésekre; ifjúsági egyesületeket szervez és támogat; felnöttek oktatására tanfolyamokat rendez; az egyesület főadatával összefüggő gyűléseket tart Budapesten és a vidéken; folyó- és rőpiratokat terjeszt; könyvtárakat alapít és támogat; vallásos és hazafias szellemben működő kiváló tanferfiakat jutalmaz.

Ebből láthatjuk, hogy a Katolikus Iskolaegyesület előbb nemcsak szép, nemes célú, de sok dolgot igénylő hatalmas munkaprogramon áll, melynek megvalósulása érdekében a kibontott zászló alá kell jönni minden jóakarú katolikusnak. Mint láthatjuk, a Katolikus Iskolaegyesület nem választ szét a politika, mert minden becsületes gondolkodású katolikus legfőbb vágyának kell lennie, hogy gyermeke katolikus nevelésben részesüljön; nem választanak el a kínai copfos kasztok a földmivesek mellé állt a katona; a katolikus iskolának sorsa nemcsak a papok érdeke, mert hisz a mi gyermekeinket nevelik az iskolában, az Iskolaegyesületben tehát nem néz farkasszemet pap és a világi, hanem igaz testvéri szeretettel fogunk itt kezét mindnyájan, akiket Krisztus háza egyesít, mert egyesülésben van az erő, amire az egyes ember képtelen, azt a százerek játszva végzik el.

Az új iskolatörvények végrehajtásával az Iskolaegyesület támogatását kéri nap nap után. Bár a csodával határos dolog, hogy a kultúra iránt közönnnyös magyar nép között egy fel esztendő alatt 1400 rendes és 15 alapítótág jelentkezett a katolikus iskola védőjeként, a sok kérdésnek koránt sem tud az egyesület eleget tenni. Hogy a fokozott igényeket kielégíthessük, minden katolikusnak sietni kell segítő jóbort nyújtani. Jöjjön tehetsége szerint ki pénzrel, ki esszel, ki befolyásával. Rendes évi tagdíj csak 1 korona, egyszerismindenkorra 25 korona, alapítótág 400 korona, pártfogótág 100 korona és pártolótág 50 korona. Lehet változtatni tehetség szerint, kinek milyen a módja.

Azt hiszem, felesleges munkát végeznek a Katolikus Iskolaegyesület rövid működésének ismertetésével, mely nem volt véka alá rejtett gyertya, hanem nyitott könyv. Többé nem gyűjt az egyesület, mert nem célunk milliókat gyűjteni, míg iskoláink ezrei pusztulnak. Pillanatnyi szükségleteket akarunk kielégíteni és a társadalmat öntudatára kelteni, hogy milyen fontos az iskola tulajdonjog, melyet ha egyszer elvesztünk, többé azt vissza nem szerezzük.

Az adott viszonyok mellett az Iskolaegyesület számos iskolát segélyezett és több kiváló tanferfiút jutalmazott, hogy a hitvallásos iskolához való ragaszkodását fokozza, mert jól tudjuk, hogy: az iskola a tanító. Ha jó iskolákat akarunk, megelégedett tanítókarunknak kell lennie, azért az Iskolaegyesület minden erejével azon lesz, hogy a katolikus tanítótag munkájához képest igazságos elbánásban részesüljön, egyenlő képesítés, nagyobb munka mellett, legyen egyenlő az anyagi ellátás. De viszont az Országos Katolikus Iskolaegyesület is kéri igaz szeretettel a tanítótagot, hogy minél nagyobb súlyt és tekintélyt vivjon ki maga-

nak, jöjjenek nagy és nehéz kulturális munkájában segítségére. Ha a népet az Iskolaegyesületbe hozzák, közelebb hozzák egyszerűségeiket, mind az iskolához is. S már ezzel is nagy néptanítói hivatást végeztek.

Nefeleddjünk, hogy fillérekből lesznek a százazrek. Ha majd nálunk is, mint a külföldön a Katolikus Iskolaegyesület (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. sz.) zászlaja alá a lelkes férfiak és nők százazrei sorakoznak, akkor könnyedén megvédhetjük, fenntarthatjuk és fejleszthetjük iskoláinkat, mint egyházunk és hazánk legerősebb védőbástyáit.

— **Plebánosi vizsga.** Főpásztori rendelet szerint a plebánosi vizsga máj. 16. és 17. én folyt le. Huszár Ádám magyarláposi lelkész, Antal József gyszentmiklósi, Hollanda János esiksomlyói, Kákués Ferenc szarhegyi, Nalácz Ádám kolozsvári káplánok sikerrel tettek le a vizsgát.

— **Előleptetés.** A vallás- és oktatásügyi miniszter Graczy Ferenc kisküküllővármegyei segédtanfelügyelőt a IX. fizető osztály 3. fokozatába léptette elő.

— **Miniszteri megbízás.** A vallás- és oktatásügyi miniszter Benedek Mihály nagy-küküllővármegyei kir. segédtanfelügyelőt ideiglenesen megbízta a nagy-küküllővármegyei kir. tanfelügyelősegéd vezetésével.

— **Bücsüzés.** Horváth Mihály helybeli póstánk felügyelője nyugdíjba vonult s elhagyta városunkat. Társadalmunk és kath. hiteletünk sokat veszített a kedves, vallásos családdal. Pozsonyban elvezi a megérdemelt pihenést, adja Isten, hogy minél tovább. Ezúton is köszönetet mond városunk közönségének.

— **Majális.** Főszerkesztőnk kedves meglepetést szerzett a szerkesztőség tagjainak. Tegnap délután kedélyes kirándulást rendezett az Újvilágban, a kath. sajtó önzetlen munkáit számos felkösöntőben üdvözölték.

— **Eljegyzés.** S. Kováts Gizi és Bodó János jeresek. Nyáradremete, 1911. május hó.

— **Koronagyűlés.** A hegyaljai espereskerület papsága folyó hó 15-én Alvincen tartotta tavaszi rendes összejövetelét. 10 órakor Zomora Daniel főesperes ünnepélyes szentmisét mondott segédlettel, melyet szentbeszédet és szentségimádás követett. A gazdag tartalmú gyűlés programpontjaiból, melyek tárgyalás alá kerültek, a következőket emeljük ki. Beható vita tárgyát képezte a gyakori szentáldozás intenzív terjesztése a legutóbbi pápai rendelet alapján, ugyszintén az iskolás gyermekek tüzendészeti képzése. Nagy örömmel tárgyalt a papság néhány espereskerületi átiratot, melyek a papság népmentési munkájára, a kivándorlás megakadályozásában való részvételre s a nyugdíjas papok szanatoriumára vonatkoznak. Több keblügy elintézése után véget ért a gyűlés, melyből a papság, miután P. Pucher házfőnök szives vendégszeretetét élvezte, munkakedvben megerősödve s praktikus gondolatokkal telítve távozott el.

— **A Veres Kereszt Egyesület közgyűlése.** A VKE. gyulafehérvári fiókja 1911. máj. 12-én d. u. 4 órakor tartotta évi közgyűlését a városháza tanácstermében Novák Ferenc alelnök vezetésével. Roska Miklós dr. titkár jelentést tett az egyesület évi működéséről. Kiemelte a nőelnök buzgólkodását az egyesületi összejövetelek rendezésében, melyek a szegények javára szép összegeket hoznak. Az egyesület tagjainak száma, alapítók és két koronát fizetőké együttesen 214. Az egyesület 1910. decemberében 400 koronát fordított a

szegények segítésére. Azonkívül Jónás Adolffal 300 koronát bocsátott az elnökség rendelkezésére a szegények között leendő kiosztás végett. Az egyesület bevételei az 1910. évben 1015-19 koronát tettek ki, a kiadások 686 koronát. Az egyesület vagyona 3411-19 korona, amely nagyrészt takarékpénztári betétekben, azonkívül egyesületi sorsjegyekben van elhelyezve.

— **Régészeti közgyűlés.** Az alsófehérvármegyei történelmi, régészeti és természetudományi egyesület május hó 14-én, vasárnap délután tartotta évi közgyűlését a gyulafehérvári városháza tanácstermében a tagok élénk részvételével. A közgyűlésen Nagyenyedről is többen vettek részt, köztük Szász József főispán, Gáspár János, Bodroghy János és mások; mint vendégek jelen voltak: Török Bertalan, özv. Mohay Sandor és Dr. Csúbr Bonifác. A tanácskozást Török Bertalan elnök tartalmas beszéddel nyitotta meg, amelyben vázolta az egyesület fontos kulturális misszióját. Veress Endre dr. tanár, kolozsvári levtárnok a gyulafehérvári születési Czellkütizülich Rudolf szobrász életéről és művészetéről igen tanulságos előadást tartott, amelyet a művész alkotásainak képeivel illusztrált. Az életrajzot az egyesület tagjelvénynek ki fogja adni. Új alapító tagjai lettek az egyesületnek: kádicsfalvi Török Bertalan sz. Brenesán Etelka. Imets F. Jákó apát-kanonok, Körödy Péter dr. kanonok, Ávéd Jákó lovag, nyug. főgimn. igazgató, Jónás Adolff nagybirtokos, Hartenbaum Simon dr., városi orvos és Deutch Adolff lovag nagykereskedő; új rendes tagok pedig: Ellmayer Rudolf csász. és kir. tüzérszert. főnök és Luister Mihály bervei lt. lelkész. Karpis János titkári jelentését, Csérni Bela dr. múzeum- és könyvtári jelentését és Deutch Manó pénztári számadását jóváhagyólag tudomásul vették; a múzeumörnek buzgó, önzetlen és lankadatlan munkásságáért elismerő köszönetüket nyilvánították. A választmányba új tagokká választottk Fridli Sándor épít. mernököt és Doboz Vilmos dr. várm. főorvost. A füzet alakjában kiadott évi jelentés és a múzeum előadása tájékoztatót az egyesület eredményes munkásságáról, amelyről többször volt alkalmunk már beszámolni a lap hasábjain.

— **A gyulafehérvári ipari és gazd. hitelszövetkezet** mult vasárnapi évi közgyűlésen igazgatósági tagokká választottk Kontz Viktor drt, Pápi Viktort, Zlamát Ágostont három évre, Kemény Gyulát, Megyeri Imrét két évre. Felügyelők: Fried A., Tihanyi Antal, Lőrincz Bela három évre.

— **Halálozás.** Bálint Jenő tanuló, életének 19-ik évében e hó 7-én d. u. 5 órakor elhunyt Etéden. Halálát édes anyján kívül Bálint Zoltán tanító s többi testvérei gyászolják.

— **Ditró ünnepe.** Nehéz volna Ditró ünnepeinek történetét leírni. Hiszen május 7-én ünnepelt Ditró mint politikai község, szívből örvendezett mint vallásos, hiteért áldozatrakész hitközség és főképen ünnepet tartott lélekben bensőség, ott az Úr oltáránál Takó János gyergyói főesperes, ditrói plébános. Ünnepelet Ditró nagyközség, mert derek plébánosának e napon adta át Csikvármegye főispánja a királyi elismerésnek, kitüntetésnek jelvényét: a Ferenc Jozsef lovagrend keresztjét; magasztos ünnepet ült Ditró vallásos népe, mert akkor tűztek párját ritkító gótszerű templomának felhőkbe nyuló kettős tornyára a megszentelt keresztet. E kettős ünnep öröme, boldogsága egy szív fele irányult, az érezte leginkább an-

nak édességét. E szív pedig Takó János szíve. Joggal élvezhet a megskizorosodott öröm édességét, hiszen ő volt az, ki csendben, feltűnés nélkül akart dolgozni; ő volt az, ki nem ismerte a duplicitas cordist, hanem egyenes szívevel, nyílt őszinteséggel és igazsággal haladt a maga útján. Ő volt az, ki politikai meggyőződésében is senki másra, csak egyenes szívére hallgatott s becsülettel megtette kötelességét hazájáért. Fáradozott hűvének jólétén, annak gyermekeiért s a nép szeretete vitte arra, hogy áldozzon székely fajáért. Két 6000—6000 koronás alapítványt tett megtakarított fillereiből, egyiket a ditrói, másikat a baróti legjobb tanuló számára. Ezt az embert találta a királyi kitüntetés itt keleten, hol még talán a kárpátok bérei is határt szabnának a királyi kitüntetés tágas mezejének. Ennel nagyobb, magasabb örömet szerzett mindnyájunknak: plébánosnak és híveinek az új templomtorony keresztjének elhelyezése. — Megadás után útnak indítják a fekete posztóba takart keresztet. Különös, leírhatatlan érzéssel néztünk utánuk. Egyszerre beborul az ég, hatalmas szelroham recsegteti az állványokat, tépi azoknak díszítését, virágait, megered az eső s mindenki a munkások ele téért remeg. Mintha az ég sem akarná, hogy Ditró ünnepe zavartalan legyen. — De nem történt semmi baj. Csak eszünkbe juttatta ez az idő s örömmel emlékezhetett erre Takó János, hogy valamikor jött egy vihar, mely teljesen elsejerte a még tervben lévő templom alapjait; büszkeséggel gondolhatott arra, hogy e vihar néhány év múlva újból előtört s ő volt az, ki e rettenetes viharral szembe szállott, aki akkor is dolgozott, mikor mások talán életüket: népszerűségüket feltve felre állottak volna a tomboló vihar elől. — Elmondhatjuk, hogy Takó János a porból, a semmiből építette a a templomot, melyért fél millió koronát kellett fizetni. Ha tehát örömkönyvek gyűlnek szemünkbe, midőn fényleni látjuk a toronykeresztet s beigazolva látjuk, hogy „Stat crux, dum volvitur orbis“, miért ne vennők le kalapjainkat s miért ne köszöntenők tisztellel és hálával ezt a — három tornyot.

— **A Galilei kör szemérmetlen támadása.** Nem szívesen foglalkozunk zsidó honfitársaink azon csoportjával, amelynek céljával egyenesen a nemtelenséget tűzte ki s amely csoport — mások véleménye szerint is maga a megtestesült nemtelenség. Nem szívesen foglalkozunk velök azért, mert mint minden ép érzékű ember, mi is undorodunk a piszoktól. De most bemutatjuk őket, hadd láthassa mindenki s hadd irtahassa ki köréből, aki irtani akarja a szennyet. A napokban avatták fel Budapesten a József műegytem új épületét s mint természetes is, a fölvatás szentmisével kezdődött, lobogóját pedig Magyarország Patronájának képe ékesítette. A Galilei kör ez ellen tiltakozott s tiltakozásában csúf pökhendiséggel a következőket írta: „Oltár csempészete a műegytemre. A csúfosan megbukott keresztmozgalom rút alatomossággal üti fel újból fejét és megfertőzni készül a munka és a kutatás tiszta levegőjét! Igy nem beszél az, aki nem „elveteműit“, aki-ben csak egy kis csirája él még a becsület-zésnek. Aki ilyent mond, abból vagy a józan ész, vagy a becsület hiányzik, vagy mindkettő. Az ilyen közveszélyes alakoknak kényszerzubony való — ki velök a tisztességes társadalomból.

— **A marosludasi zászlóbotás.** Új oltár együletünk fenyves ünnepély keretében mutatkozott be májás hó 6. napján a nyilvánosság előtt. Minden vallás részéről nagy volt az érdeklődés és a közönség már este 8 órakor zsufolásig el-

foglalta a központi szálloda nagy termét, hogy részt vegyen oly estélyen, mely a leleknek is szól. A műsört, a műkedvelők énekkarának két múdala nyitotta meg. Az énekesek zeneértése kitetszett azon jó összhangban, mely mindkét dalon végigvonult. Keszi Harmath Bela lelkes verveivel szavalta el Tompa „A haldokló mellett“ című költeményét. A vers alapeszméjét kellemes organiumával, meglepő alakításaival élvezetes színekben emelte érvenyre. Zajos tapsokkal fejezte ki a közönség tetszését a szavaltat technikájában gyakorlott tb. szolgabírónak. A harmadik pont Veli M. vigjátéka „Jón a kerő“, sok komikummal szórakoztatta a hallgatóságot. A szereplők kellő alapossággal Wolbert Ilonka és Nagy Gizike, akik élvezetes játéku-kért viragelismerésben is részesültek. A férfiak közt Czeglédi Sándor és Oláh Dezső váltak ki, humoros alakításaikkal. Vörösmarty „Szep Ilonka“ melodramáját Keresztés Terecsike énekelte es szavalta. Kellemes hangja, eleven előadása a közönség általános tetszését vívta ki. A zongorakiséretet Réz Sandoré gyakorlott pontossággal teljesítette. Méltó befejezést képezte a műsornak „A hit“ előkép. A keresztnek impozáns jele mellé, költői elhelyezésben csoportosultak foheher ruhákban felöltö alakok és kibontott hajú kis angyalkak repdeső szárnyakkal. A kedves mozdulatlan kép, nagy hatást tett a közönségre. Mintha az ég nyílt volna meg rövid időre az atszellemült szentek-kei, a kereszt szent simbolumának dicsőítésére... A műsor sikeréhez hasonló az anyagi eredmény. Tiszta jövedelem jegyek és fölüfizetések-ből 802 korona. Kiadás 257 korona, a tiszta jövedelem 545 korona. És itt halás érzéssel emlékezünk meg Betegh Sándor mezőszengyei nagybirtokos úrról és nemesszívű nejeéről, akik kiváló partolói az egyházi mozgalmaknak. Nagyobb adománnyal jöttek segítségére az új egy-letnek és biztosították előkei pozíciójukkal az az estély teljes sikerét.

— **Szekelyudvarhelyt,** mint nagyon elkésett tudósítok jelzi, — április 23—28-ig P. Butykai Antal tartott lelkigyakorlatot.

— **Kedves és lelekemelő** jelenetek voltak tanui f. hó 14-én a szekelyvécei jámbor hívek. E napon végeztek ugyanis az iskolás gyermekek közül 50-én első szentáldozásukat. A legkisebb részletekre is kiterjeszkedő gondos és lelkiismeretes előkészítés után, zászlókkal, égygyertyákkal kezükben, zúgó harangszó közepette enekszó mellett vonultak be lelkészük és tanítóik vezetése mellett a szép fehérruhába öltözött leányok és ünnepi ruhát öltött fiúk a zsufolásig megtöltött templomba, hol a lelek-emelő ünnepség maradandó emléket hagyott a szívékben.

— **„Madarak és Fák“ napja.** Igazán tanulságos és lelekemelő ünnepély keretében tartottak meg a Madarak és Fák napját a madefalvi, csikrásokosi és a csikrásokos-göröcsfalvi áll. el. népiskolák növendékei május 8-án. A nevezett iskolák tanestületei előzetes megbeszélése alapján a csikrásokosi határban egy gyönyörű kies helyen találkoztak. Ezen erdővel borított, virággal ékesített és a dalos madárkák által hangossa tett helyen szebbnél-szebb, gyönyörűbbnél-gyönyörűbb énekek és versek hangzottak el. Nem is említem azon beszédeket, amelyeket a nevezett iskolák igazgatói intettek a gyermekekhez, csak azon hatást fejtsem, mit ezekkel elérték. Láttam gyermekeket, de oly figyelemmel hallgatni beszédet mint most, sohasem. Hallottam hangjukat is. Nem bantjuk őket többé; megvédjük, megoltalmazzuk és apoljuk a madarakat és fákat. De az ünnepélyre a koronát Kicsi Géza hitoktató tette fel, aki az

ő aranyos kedélyével, édes szavaival kérte a gyermekeket, hogy a mai munkánkra kérjük Isten segítségét, végezzük el a májusi vecsernyét s akkor hisszük, hogy nem hiába tartottuk meg a Madarak és Fák napját. Élvezet volt látni, mily örömmel szedték a virágot s díszítették a lombátort s forgolódní közöttük a jó lelkipáztort Hol az a szív, amely meg ne induljon ezen gyönyörű látványon? 456 kebelből szállott fel a fohász, 456 ajakról zengett az ária: „Üdvözlégy Mária . . .” Ünnepe után játékok voltak. Így ünnepeltek meg a „M a d a r a k é s F á k n a p j á t.”

— **A Katolikus Nagygyűlés hitbuzgalmi és szociális szakosztályában V a r a d y L. Árpád** püspök javaslatára tárgyalta a cselédtothos azzal kapcsolatban a cselédképzés és cseléd-egyetek kérdését. A javaslat folytán a nagygyűlés elhatározta, hogy a katolikus közönség figyelmét erre a mozgalomra felhívja. Ennek végrehajtásaként az Országos Katolikus Szövetség átírt a Katolikus Háziasszonyok Orsz. Szövetségéhez, hogy a megfelelő ismertetést a propaganda érdekében közzététel végett, rendelkezésre bocsássa.

— **Vizsgálatok rendje.** A csiksomlyói képezdében, IV. éves előadásai május 16-án este szűnnek meg. IV. éves magántan. oszt. vizsgája május 19. és 20-án. IV. évf. oszt. vizsgája május 20-án és 22-én d. u. IV. évf. írásbeli tankép. május 31. és június 1. 2. IV. évf. szóbeli tankép. június 16., 17., 19., 20. és 21. Gyak. isk. vizsg. június 22-én, és kántor-vizsga június 21., 22. Magántan, írásbeli vizsg. június 12. és 13-án. Június 12-én I. II. évf. hittan, testtan, lélektan, magyar. 12-én d. u. I. II. III. évf. gazdaságtan, torna. 13-án III. évf. 8—10. ig hittan, nevelés, gyak. tan., magyar. 13-án I. évf. 10—12. ig német, történelem. 13-án d. u. 2—4. ig III. évf. mennyiségtan, fizika. 13-án d. u. 4—6. ig II. évf. mennyiségtan, természetrajz. 14-én III. évf. 8—10. ig német, történet, földrajz. 14-én III. évf. 10—12. ig zene, kézi-munka. 14-én d. u. 2—4. ig I. évf. földrajz, mennyiségt., természetrajz. 14-én 4—5. ig II. évf. német. 23-án 8—12. ig II. évf. oszt. kép., történelem, földrajz. 23-án d. u. 2—6. ig III. oszt. kép. természetrajz, 24-én 8—10. ig II. évf. zene, kézimunka. 24-én 10-től tanári értekeltek.

— **Figyelmeztető.** Az Erd. Róm. Kath. Tanítóegyesületek Szövetsége v i k ö z g y ű l é s é t a folyó évben július 11-én (k e d d) a tanítói szentgyakorlatokat megelőző napon fogja tartani. Erre az egyesületek vezetőségének figyelmét felhívja és az intézkedések megtételét sürgeti a Szövetség elnöksége.

— **Fényképkiallítás.** Rövid időn belül jó nevet nyert új fényképezünk, S t e r n á d A l b e r t, nemsokára kiállítást rendez a Szruga-fele ház zászok bejárata alatt művészi kivitelű képeiből. A fényképirodalom ezen kedves és vonzó munkáira előzetesen is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Ipariskolai jutalmak.** A vallás- és oktatásügyi miniszter az iparos inasiskoláknál a r a j z b a n k i v á l ó elömenetelt tett tanulók részére a beszercei állami, a brassói (áll.), a kezdivásárhelyi, kovásznai, kolozsvári, marosvásárhelyi, segesvári (áll.), nagyszabeni (áll.), dési iskoláknál 1—1 tanuló részére 50 koronát utalt ki, az általános tanulási eredmény, s z o r g a l o m, j ö v í s e l e t é s p o n t o s i s k o l a l a t o g a t á s é r t s z i n t é n 50 koronát ad 1—1 tanuló számára a balázsfalvi (áll.), gyulafehérvári, beszercei (áll.), naszodi (áll.), brassói (áll.), hosszúfalusi (áll.), fogarasi, dévai, kolozsvári, tordai, székelyudvarhelyi ipariskoláknál, 2 tanuló számára a nagy-

szebeni állami iskolánál. A t a n o n c i s k o l a i i f j u s á g i e g y e s ű l e t e t a l k o t ó O t t h o n t vezető tanítók közül 200—200 kor. tiszteletdíjat kapnak a beszercei (2 állami), tótrözsenyi, marosvásárhelyi, nagyszabeni.

— **Pénzüntézetit tisztviselők köréből.** A Nógrádi, Honti és Gömörmezei Pénzüntézetit Tisztviselők Egyesülete Gömörmezeiben, Rozsnyófürdőn július hó 23-án kezdődő háromhetes továbbképző pénzüntézetit szaktanfolyamon létesít. E pénzüntézetit szaktanfolyamot vidéki pénzüntézetit igazgatók, fővárosi banktisztviselők, pénzüntézetit szakirók s bankjegyzások fognak aktuális szakkérdésekről előadást tartani. A tanfolyam megtartására Rozsnyófürdő, mely klimatikus gyógyhely, üdülő és nyaralótelep, jó vasúti összeköttetésre van, nem drága, nem zajos — kiválóan alkalmas. A tanfolyamon résztvevő pénzüntézetit tisztviselők a lakás, étkezés és a fürdő-árak tekintetében nagy kedvezményeket kapnak. Nagyon kívánatos lenne, ha a pénzüntézetit tisztviselők minél számosabban vennének részt a tanfolyamon, ahol a kellemes üdülést a hasznossal köthetnek össze.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Megjelentek:

* **Az Egyházi Közlöny** (szerkeszti Gerely József) XXIII. évf. 19. száma. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Budapest, Esterházy-utca 15. sz.

* **A „Borromeus”** hitszónoklati folyóirat (Győr, előfizetést ára 8 kor.) legújabb vasos füzeté igen bőséges tartalommal jelent meg, amelyből különösen kitűnik a nagyszerű szentbeszédorsorozat Jézus Szivéről, június hónap minden vasár- és ünnepnapjára egy-egy remek, korszerű beszéddel.

* **Eszünkbe jut** a mult, millió édes emlékével, midőn állapozzuk a „Kis Pajtás” képes heti gyermekújság legújabb számát. Az értékes tartalom és az áldozatkész kiállítás dacára is a „Kis Pajtás” a légolesóbb gyermekújság. Előfizetési ára felévre 4 korona. A kiadóhivatal Budapesten, VII. Thököly-út 16. szám alatt van. ahonnan ingyen mutatványszámot küldenek az érdeklődőknek.

* **Az „Élet”** legújabb száma szenzáció a keresztény szépirodalom világában. Nemcsak azért, mert új kontósbán, új betűkkel, új papírosra jelent meg, hanem azért, mert mindezt a s a j á t n y o m d á j á b a n állították ki. Gyönyörű, tiszta és nyílt tekintetű betűsorok mosolyognak az olvasóra. — A lap ezen új megjelenése behizelgően egyszerű és fölünyesen izléses. Az „Élet” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Damjanich u. 50. sz. alatt van.

* **A lengyelfalvi Orbán bárók,** család-történelmi tanulmány; írta Dr. Persián Kálmán. A történetírásnak értékes forrásmunkája ez a tanulmány, amely a történetírói kutatásnak pontos és lekiismeretes módszerével készült. A bevezető után elsőnek P e r s i á n K á l m á n adja genealógiai kutatások és a szakirodalom kritikus felhatalmításával a lengyelfalvi Orbán bárók történetét, amelynek megírására a Székelyföld zseniális leírója iránti nagy kegyellete buzdította. Ezután K. S e b e s t y é n J ó z s e f szakavatottan ismertet a lengyelfalvi Orbán-család címerét. Az adattárban közlik az Orbán-család bárói diplomáját és Orbán Baláz s b á r ó v e n d e l e t é t. A füzetet két képmelléklet, 5 ábra és K. Sebestyén József szakavatottan ismertet a lengyelfalvi Orbán-család címerét. Az adattárban közlik az Orbán-család bárói diplomáját és Orbán Baláz s b á r ó v e n d e l e t é t. A füzetet két képmelléklet, 5 ábra és K. Sebestyén József 4 heraldikai címerrajza illusztrálja. Úgy az erdélyi

történetírás munkásainak, mint a szeretett anyaszékelyföldért minden honfűtnak melegen ajánljuk ezt a Kolozsvart megjelent eszes kiállítású tanulmányt. (r.)

* **Faludi Ferenc élete.** Irodalomtörténelmi tanulmány. Írta: Gy á r f á s Tihomér. Biografiai szempontból igen értékes tanulmányt kapunk Gyárfás Tihomér brassai főgimn. tanártól: Faludi F. életrajzát. Lépésről-lépésre kíséri Faludit élete ösvényén születésétől egész haláláig a lelkiismeretes kutató szemével, aki mindent csakis adatok alapján állít, nem bocsátkozik találgatásokba, mindössze csak kétszer-háromszor próbál valószínűséget megállapítani, egyebütt mindig csak tények tisztázására szorítkozik. Mindenesetre fontos szolgálatot tett kutatásaival, mert azok az adatok, miket fáradhatatlan Toldynk és Révaynk adnak Faludiról s utánok köztudattá váltak az irod. történetben, sok tekintetben elavultak s javításra szorulnak. Így mindjárt a születés napját tudjuk meg pontosabban. Még az újabb életrajzok is 1704. apr. 1-t emlegetnek, holott az anyakönyvi bejegyzés szerint, amit már Hollósy Béla is közölt (Nagykárolyi r. k. főgimn. Értesítője 1898/99.), 1704. márc. 26-án már megkeresztelték, tehát Faludi vagy aznap, vagy legfennebb előző napon születhetett. Gyárfás igen helyesen magyarázza e helyen, hogy a régi anyakönyvekben csak a megkeresztelés napja szerepel, mert a keresztelést nem halogatták annyira, mint manapság, amikor hónapokig, sőt évekig is elmarad, vagy legalább is a legközelebbi sátorosünnepig, hogy megadhassák a módját. Regente legrövidebb időn belül rendszeresen aznap vagy másnap már keresztvíz alá tartották a gyermeket. Ilyen tévedések még Faludiról, hogy 1717-ben Pécselt yolt tanár (Pécsi Értesítő 1894/95 ről), pedig Faludi 1728—29-ben működött Pécselt. Tévedés, hogy 1725—29-ig tanította volna Bécsben a humaniorákat (Toldy, Szinyei), mert az 1730—34. esztendőket töltötte Bécsben. És még sok ilyen adatot hozhatnánk fel Gyárfás műveiből, ami-vel pontos, lelkiismeretes kutató voltát igazolhatnók, de talán ez a néhány adat is elég. Mindezekről Gyárfás személyes utánjárásával győződött meg, maga utazott el az adatok színhelyére és saját szemével győződött meg a tényekről, szóval: az első közzétett forrásokból dolgozott s nem másodkézből. Ez az ő érdeme. Műve hézagot pótoló irodalmunkban.

* **Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület 1910. évi működése és múzeumának állapota az 1910. évben.** Ezzel a címmel hagyta el a sajátót az „A. T. R. E. T. E.” 1910. évi jelentése, mely színes képet ad az egyesület belső életéről, s a kutatásokban nyilvánuló külső működéséről. Kár, hogy ezt a nagy kulturmissziót teljesítő egyesületet anyagi körülmények olyan szűk keretek közé szorítják. Egy-két száz korona államsegéllyel, a nagyközönség és a műbarátok oadaó pártfogása nélkül — dacára C s e r n i dr. minden ambíciójának — a homokban, felszínen keresgélő, tyuk szerepét kénytelen vállalni az itt-ott kutató munkás csoport. Mert az utára járó, mely csakányveresek már oly drága munkáértékét képviselnek, melyre — sajnos fedezet nincs. Pedig a jelentés szerint is a régészeti kutatásnak évről-évre újabb és újabb mezői nyílnak meg, mert hiszen Gyulafehérvár környékének, az ókori Apulumnak legnagyobb része még sem feltárva, sem rendszeresen feldolgozva nincsen. Ki gondolná, hogy azok a köves-dombos utak, melyeken járunk, a régi Dácia egyik legvirágzóbb városának alapjait, emlékeit rejtegetik csöndes mélyeikben? Ezeket napfényrehozni, tudományosan feldolgozni az „A. T. R.

E. T. E." feladata. S ha ez a közönség s a műbarátok támogatásával sikerülni fog, a sikerem nem kis része lesz, ennek a 36 oldalas füzetnek, melyet az egyesület megbízásából Kárpis János főgimn. tanár, egyetemi titkár lapunk kiváló munkatársa szerkesztett igazi szakértelemmel. (y.)

* *Mire készülnek a szabadkőművesek?*
Ilyen című vezetőcikk nyitja meg a „Katholikus Népszövetség” május havi füzetét. Bar sok szó esett utóbbi időben a sötétben vakoló testvérekről, mégsem végez a központ hiábavaló munkát, amikor az Egyház legelkeseredettebb ellenségeit a Népszövetség tagjaival tüzetesen megismerteti. Szükség van erre, mert a sajtó nem képes objektív ítéletet mondani a szabadkőművességről. Egy-két keresztény szellemű lap kivételével hatalmukban van az egész sajtó. Ezért nem tudja a magyar közönség, hogy a jótékonyág báránybőrében a legvérszomjasabb farkas rejtőzködik. Lékózi a füzet a „páholycok névsorát, amelyből azonban — bizonyosan tevedésből — kimaradt a két legújabbban „életre hívott” páholy: a „Horváth Boldizsár” (Szombathely) és a „Tisza” (Mármarossziget.) Külföldön börtörmelóink nagy érdeklődéssel olvassák dr. Molnár István min. tanácsos szaksterü értekezését a legújabb permetező szerről: a „Ténax”-ról, mely a pusztító szőlőbetegségek hatásos gyógyszer. Székesfővárosunk rohamos elősidósodásáról szól a „Kik parancsolnak Budapestet?” c. közlemény. A továbbiakban dr. Vass József folytatja kitünő apologetikus, hitvédelmi cikkét. Bodnár Gáspár zamatos elbeszélése jól illeszkedik be a sok közhasznú közlemény keretében. — Milyen lesz Magyarország intelligenciája? — Gyakorlati jogesetek. — Püspökök a Népszöv.-hez. — A biztosítás. — Köztudomásul stb. rovatok mind csak egy célt szolgálnak: a kath. társadalom felvilágosítását. Erre pedig égető szükség van. — A füzetet a Kath. Népszöv. minden tagja illetmény gyanánt ingyen kapja. (—y.)

TAN- ÉS NEVELÉSÜGY.

A tanítóképesítő vizsgálatok

új rendje.

A vallás- és közokt. miniszterium 30.000 számú rendeletével véglegesen életbe léptette az állami elemi népiskolai tanító és tanítónőképző-intézetek tanképesítő vizsgálati szabályzatát, melyet még a múlt évben adott ki.

A szabályzat szerint a képesítő vizsgálat két részből áll: osztályképesítő vizsgálatból és befejező 6-képesítő vizsgálatból. A II., III., IV. év elvégzése után osztályképesítő vizsgálatot tesznek a növendékek, melyek a tanfolyam végén a kir. tanfelügyelő és az egész tanári testület jelenlétében tartatnak meg. A II. évfolyam osztályképesítő vizsgálatán helyet foglal az egyetemes történet, egyetemes földrajz (házak földrajzának kivételével); a III. évfolyam osztályképesítő vizsgálatán: természetrajz (biológia) és ásványtan-vegytan; a IV. évfolyam osztályképesítő vizsgálatán: mennyiségtan, német nyelv, esetleg más hazai nyelv, természettan, egészségügy, gazdaságtan, ének és zene, rajz, kézimunka és testgyakorlás. A mennyiségtanból, németnyelvből és más hazai nyelvből a vizsgálat írásbeli és szóbeli; a természettanból, egészségügyből és gazdaságtanból csak szóbeli; az énekből és zenéből, a rajzból és szépírásból, a kézimunkából és testgyakorlatból a négy évfolyam alatt elért végeredmény megállapítása a vizsgálat leadata.

A jelöltek csakis az osztályvizsgálat és osztályképesítő vizsgálat sikeres letétele után léphetnek fel véglegesen a következő magasabb osztályba, illetőleg bocsáthatók a befejező tanítóképesítő vizsgálatra.

A befejező képesítő vizsgálat írásbeli és szóbeli vizsgálatból és próbatanításból áll.

Az írásbeli vizsgálat magyar nyelven az újabb magyar irodalomból vagy a neveléstudományi tárgyak köréből készített dolgozat azon célból, hogy a jelölt alapos nyelvtani ismeretei, tárgyi tájékozottsága és gondolatainak írásban való kifejezésében való készsége látható legyen.

A szóbeli vizsgálat tárgyai a következők: hit- és erkölestan, neveléstan testtani és lélektani vonatkozásokkal, neveléstörténet, tanítási módszertan, népiskolai szervezettan, magyar nyelv és irodalom, magyar történet, magyar alkotmánytan, Magyarország földrajza. A vizsgálat körére nézve irányadó a tanterv. A vizsgálatot kivált az alapismeretek biztonságát és összefüggéseit átértékelés kutatja és ezenkívül főképen annak megállapítását, hogy a jelölt mennyire tájékozott a neveléstan, tanítástan és lélektan körében s az itt szerzett ismereteknek népiskolai gyakorlati vonatkozásaiban.

A befejező képesítővizsgálat harmadik része a próbatanítás. Itt a jelölt a gyakorló iskola növendékeinek egy csoportját a vizsgálobizottság előtt írásban kidolgozott tervezete alapján legalább egy negyedórát, legfeljebb egy félórát tanítja. A próbatanítás feladatát legalább fél nappal a próbatanítás előtt az elnök közli a jelöltekkel. E tanítás megítésénél döntő fontosságú, hogy a jelölt mily mértékben tudja az elméletet gyakorlatilag érvényesíteni; le tudja-e a gyermekek figyelmét tanítási élénkségével kötni; kellően alkalmazkodik-e értelmi fejlettségükhöz és kedélyükhöz; mely eszközökkel, miképp tart fegyelmet a tanulók között.

A vizsgálati szabályzat ezeken a főelveken kívül a vizsgálatra vonatkozó minden tudnivalót magában foglal.

A folyó iskolai év végén a képesítő vizsgálatok még a régi vizsgálati rend szerint mennek végbe. Ellenben a II. és III. évfolyam növendékei osztályképesítő vizsgálatot tesznek. Az 1911/12. iskolai év végén az új képesítő vizsgálati szabályzat egész terjedelmében életbe lép. Azok a korábbi szabályzat alapján kezdték meg vizsgálatukat, még 1911/12. végén is a korábbi szabályzat alapján fejezhetik be képesítésüket.

Közigazdaság.

A szőlők veszedelme. Az a sok mindenféle ellenség, amely a szőlőt egy idő óta fenyegeti s nagy károkat okoz, megint megszorodott egygyel, még pedig igen veszedelmesnek látszóval. Az új betegség szintén Franciaországból indul ki, ahonnan a filoxerát kaptuk s ahol a különféle bajok először szoktak jelentkezni. Az a komisz ellenség, amely a szőlőpusztítást nagyobb arányokban végzi, ez alkalommal elősködő magasabb rangú növény, névleg neveze: Lathraea clandestina. Ez a növény a maga erejéből nem képes megélni s arra van utalva, hogy a szerves táplálékot a zöld növények testéből vonja el. Tollszár vastagságú gyökere a talajban a szőlő gyökerével összefonódik s azt megtámadja, aminek következtében a szőlő gyökerén borsó nagyságú daganatok támadnak. A megtámadott szőlőtöke ily körülmények között rövid idő alatt pusztulni kezd s a pusztulás ideje alatt alig hoz termést. Igaán veszedelmessé az teszi ezt az elősködő növényt, hogy ellene alig lehet védekezni. Gyökerének részleges kiszedése sem sokat használ, mert újra és elég hamar erőre kap. A

képezés pedig mit sem árt neki. Ez idő szerint a szőlőkben csakis Európa nyugati részein tesz károkat, ami azonban nem zárja ki, hogy hozánk is eljusson. E fajta növény van ugyan már nálunk is, de az a mi szőlőinkre eddig semmiféle bajjal sem járt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. T. Róma. A szives érdeklődést köszönjük. A könyvtár jön; a másikhoz hasonló tárgyú és irányú cikkek bőven rendelkezünk. Addig is, míg rá kerül a sor, újabb tudósításokat kérünk. Saluto cordiale.

Budapest. Ne legyen olyan sötét és keserű, kissé tekintsen a derültébe égre. Üdvözet. Egy kis privátlevelet is írhatna.

Máréfalva. Köszönet — de így esonka a mű — hiába pályázik, már eladtam kerek 70 K-ért. Így aztán semmiféle szónoki képesség nem használ.

K. P. A megnyitó később jönni fog.

PÁLYÁZAT.

A türkösi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek.

Jövedelme: 1) Természetben lakás, két szoba és a szükséges melléképületekkel, kerttel. 2) A hivatott kepe címen 300 kor. 3) A püspöki uradalmi pénztárból 200 kor. 4) Az erdélyi elemi isk. alaptól és a Fogarassy alap kam. 202 kor. 60 fill. 5) Allamsegély 298 kor. és arra jogosultnak korpótlék.

Kötelekességek: 1) Mindaz ami egy felekezeti kántortanítónak kötelelessége az isteni tiszteletek és szertartások végzésénél. 2) Az osztaltan iskola vezetése. Szükség esetén a bodolai szolgálatot is kötelel végezni. Díjazás külön. Pályázati határidő május 28. Ki 25-én vagy 28-án megjelenik, előnyben részesülhet.

Türkös (Brassó m.) 1911. május 5.

Csathó Ferenc,
plébános.

A mócsi tisztán kántori állásra pályázatot hirdetek.

Javaldalma: 1) 20 kat. hold szántó haszonélvezete. A birtok közvetlen a község mellett a kántori lakás közelében fekszik. 2) Háromszobás lakás nyári konyhával. 3) Tágas belső telek. 4) 50 kor. a szegény papok és kántorok alapjából. 5) Tüzelőfa járandóság két évenként 12 kor. 6) Stóla átlaga 30 kor.

Teendőik: 1. A kántori állással járó összes funtki lelkiismeretes végzése és az isteni tiszteleteknél segédkezés. 2) Harangoztatás és a templom tisztántartása, miért az egyházközség évente 200 körtősszáz korona mellékjövédelmet biztosít.

Az állásra nem okleveles egyének is pályázhatnak, ha kellemes hanggal és a szükséges zeneismerettel rendelkeznek.

Személyes megjelenés kívánatos, de az illető plébános által garantált ajánlatot szintén figyelembe vesszük.

A pályázati kérés mellékletei: keresztlevél, működési és erkölcsi bizonyítvány. Pályázati határidő június 10. Az állás július 1-re elfoglalandó.

Róm. kath. plébániabivatal.

Mócs (Kolozsm.) 1911. május 14.

Orbán Ferenc,
plébános.

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásófszky Efraim

műharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajánlja a főtisztelendő minden felekezeti magas papság, egyházközség és tkts. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elvállja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok becserélését. Ajánlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett **vaskoronás felszerelését** felelősség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásófszky Efraim.**

Magyar Breviárium.

Egyházi zsolozsmák a Bold. Szűz, az apostolok, vértanúk, hitvallók és szűzek ünnepére és a halottak emlékére.

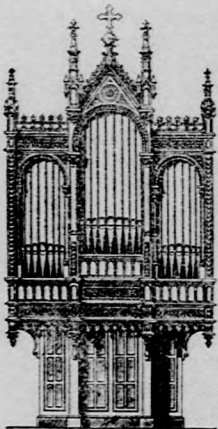
A szent zsolozsma az Egyháznak legidősebb és legfőbb és legfontosabb imádsága, melyet a legtudósabb szentek szereltek s melyet semmiféle költséget felülmulni nem tudott. Tizenhét évszázad óta a szent zsolozsmában találták szentjeink legfőbb örömeiket és sok szent mondja, hogy a zsolozsma végzésekor az angyalok is velünk imádkoznak, mivel ez a Kath. Egyház hivatalos, kötelező imádsága kezdet óta. E lélekemelő himnuszok, szent beszédek és értelmezések magyar nyelven most jelennek meg.

Megrendelhető 5 koronáért „A Kereszt” kiadóhivatalában Budapest, III. Nád-utca 1. szám. :-

1

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

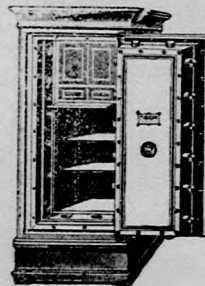
teljesen újonnan rendeztem be, minek utána módomban áll a legnagyobb szabású orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Magyar gyártmány.

Tudvalevő, hogy minden egyháznak tűzmentes szekrényt kell szereznie. Amely egyháznak még eddig nincs tűzmentes szekrénye, forduljon bizalommal :-

METEOR

pénzszekrény- és tresorgyárhoz

■■■■ Budapest, VI. Gömb-utca 59. ■■■■

Mintatelep V. Marokkoi-u. 4.,

hol a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabb tűz és betörésmentes szekrények kaphatók.

Az Erdélyegyházmegyei központi alapítványi pénztár Gyulafehérvár, a Veszprémi püspökség és a Szent-István-Társulat Budapest stb. szállítói.

Árjegyzék díjmentesen küldetik. ■■■■ Telefon 103-71.